

Glandularum mesenterii actio in chylum retardativa ... / praeside Joanne Georgio du Vernoi ... An. MDCCXXV. ... autor & respondens Jo. Georg. Gmelin.

Contributors

Duvernoy, Johann Georg, 1691-1759.
Gmelin, Johann Georg, 1709-1755.

Publication/Creation

Tubingae : Literis Hiobi Franckii, [1725]

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/sadvd64q>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

**wellcome
collection**

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

Q. D. B. V.

18

GLANDULARUM
MESENERII
ACTIO IN CHYLUM
RETARDATIVA.

Quam
Dissertatione hâc Anatomico-Physiologicâ

PRÆSIDE

IOANNE GEORGIO
DU VERNOI
Med. D. ejusdemque P. P.

Ad d. 26. Sept. An. MDCCXXV,
H. L. Q. C.

defendet

AUTOR & RESPONDENS

JO. GEORG. GMELIN, Tubingensis.

TUBINGÆ,

Literis HIABI FRANCKII,

PARENTI OPTIMO

Chymicâ Pharmaceuticâque Doctrinâ
CLARO,

JO. GEORGIO
GMELIN.

Ob infinita à teneris sibi collata beneficia

Has Studiorum suorum Primitias

cum voto omnigenæ prosperitatis & benedictionis
Divinæ appreciatione calidissimâ

D. D. D.

Filius obsequiosissimus

JO. GEORG, GMELIN.

Q. D. B. V.

Hymiaë L. B. cui à teneris addictus sum, Academicas hæc Primitias addicere parabam, institutâ scil. Fontium Soteriorum Ducatûs Würtenbergici probatione, secundum Ductum Ill. D. D. HIERNE, Archiatri Suecici, Optimique Parentis, Laboribus tunc temporis Chymico·docimasticis Regiis præfecti, primique, (quod citra jactationis aleam dixerim,) hujus methodi promulgatoris. Quod institutum eò magis convenire videbatur, quod hæc methodus neque à Nostris neque ab aliis pro Rei dignitate hæctenus profecuta sit; Intellige, Aquarum mineralium per *Regentia* examen, ceu optima arcanorum Naturæ clavis, non specialis tantum, sed universalissima. Nobile pensum, fateor, nisi intra Dissertatiunculæ cancellos id reduci posse tantum non impossibile visum esset; Ad aliam itaque occasionem D. V. tantæ molis opus remittens, ad pensum Anatomicum provocor.

Placuit inter multa præsens argumentum, non adeo pervulgatum, & tralatitium, uti fortè nonnemo cogitabit, neq; ita insolens, ut pro novo quodam in *Galaxiâ microcosmicâ* sy-

dere agnoscam : Id enim satis pervulgatum & notorium haud dixerim, de cujus existentiâ, appellationibus, externâ effigie, numero, pondere, colore, aliisque accidentibus certò constat, vel, uti in Adagio est, in Cute perspectum est: Naturæ vero & officii nulla notio certa, evidens & perspicua habetur, cujus nulla demonstratio existit, de quo etiam diversè sentiunt Viri Doctissimi &c.

Glandularum Mesenterii nescio, quæ obscuritas, & silentium apud Anatomicos Veteresque Modernosque, etsi præ aliis evidentiores & magis obviæ sint: Unde apud Cl. WHARTONUM, choream glandularum eas ducere laudo quidem, quanquam à dignitate hæc ratio haud desumpta sit, uti ipse declarat: Quod tamen facere æquum erat, quia primum chylo hospitium & comneatum suppeditant. Harum distincta definitio apud Autores adeò desideratur, ut quod de Glandulis in genere intelligunt, id de Mesaraicis promiscuè intelligi velint, & vice versa, mutato saltem nomine, licet Natura polydædala contrarium digito quasi ostendere videatur in glandulis conglomeratis, in quibus de unâ minimè affirmare licet, quod de alterâ. THOM. WHARTONUS solâ similitudine cum glandulis attentâ, glandularum titulo hæc ornat, factaque divisione omnium glandularum in *excretorias, reductorias, & nutritias*, ad ultimas reducit: *Existimo, inquit, glandulas Mesenterii non tam alterationi chyli inservire, quam separationi purioris ac mitioris succi ab eodem, in partium nervosarum alimentum, & restitutioni reliquiarum ejusdem magis spirituosarum in commune receptaculum.* vid. WHARTON. Adenograph. cap. X.

Missâ triplici Glandularum divisione earumque usu, in
spe-

specie, nutritiarum, cujus refutatio vid. apud FOHNIUM. Dico, siue aliquid recipiat chylus in glandulis mesenterii, siue aliquid amittat, alterari chylus necessario debebit; Et quamquam nullo modo in colore aut substantiâ alteratus conspicitur, quod tamen Cl. BOHNIO, RUYSCHIO, BOERHAVIO displicet, Hoc tantum sequitur, alterationem sensibus haud esse manifestam, sed subtilem, uti res postulat; Erit tamen vera alteratio, qualiscunque dein illa sit, siue sensibilis, siue insensibilis, Sed quod præcipuum est, undenam constat, chylum glandulas mesenterii verè ingredi? Incertum enim est, præsertim tempore, quo scribebat WHARTONUS, an vasa Lactea hæc subeant, an verò superficietenus tantum eas transcendant Dices: ex cremore Lacteo, qui exprimitur, id cognosci. Sed Thymo, glandulis lumbaribus aliisque id commune est, ad quas nulla vasa Lactea. Pluris facio observationem à WHARTONO factam, ex quâ commercium chyli cum glandulis nostris evidenter apparet, & Utinam! Vir Cl. hæc observatione contra hanc suspicionem se munivisset.

Inter Scriptores, chyli transitum per glandulas mesenterii in dubium vocantes, unus nominandus est PETRUS DE MARCHETTIS Patavinus, qui *non in glandulis mesenterii terminari vasa Lactea, sed has tantum leviter contingere, plexuque nervo ita implicari, atque submergi contendit, ut eorum ulteriores progressus persequi & evolvere haud liceat, plexu quamvis discisso chylus emanet. &c.*

Quantùm MALPIGHIO debent glandulæ! tam Nostræ, quam omnes simul sumtæ, in universo Corpore, seu earum structuram spectes, seu earum munia. vid. Ejus Epistol. ad Illustriss. Societat. Anglic. *Exterius, inquit, membranâ val-*

de densâ investiuntur, quæ vasorum sanguineorum lateralibus ramis irrigatur. Sub hâc carneâ fibra circulariter ducta locantur, quæ horizontaliter glandula corpus penetrant. Membrana hæc ulterius quam plurimis frequenter protuberat minimis tuberculis rotundis, ex contentis intra glandulam turgentibus Corporibus. Factâ incisione diuturna que ejusdem maceratione in aquâ communi, diligenti indagine hæc occurrunt. 1. mō ab ambiente membranâ carneâ fibra per transversum ducta emergunt; Hæ autem non parallela ducuntur, sed obliquata sibi occurrunt & lacertorum inosculatione vel saltem implicatione multiplices & pene innumeras retis areas efformant, quæ subrotunda sunt, quandoque angulares & magnitudine dispares. 2. dō. In medio cujuscunque area locatur loculus seu folliculus glandulosus, qui rotunda vel ovali constat formâ & ex majori minorive contenti corporis copiâ amplior vel contractior redditur, membranâ candidâ molli constans, quæ evacuato humore in se ipsam collabitur, & si secetur, concava est, & persimilis glandulis Lienis. Interdum gemini loculi vel tres in eadem areâ continentur. Appenduntur loculi vasis sanguineis supra fibrarum carnearum fasciculos excurrentibus, & areas efformantibus, quare varia strata hujusmodi arearum & spatiorum superpositorum glandula Corpus integrant. 3. tiō Sanguinea vasa, arteria sc. & vena, descriptas glandulas intrant, multiplici frequenter ramo, ipsorum latus subeunte, & in quibusdam grandioribus glandulis Tracheæ hærentibus vasa ingrediuntur ventrem, ubi glandularum opposita extremitates reflexæ & invicem approximate sinum efformant. Vasa hæc subingressa rete efficiunt, insignioribus ramis & extremis propaginibus in loculos & parietes arearum desinere videntur. 4. iō Nervi quoque multiplices & interdum unus subintrat glandula Corpus, & licet in quibusdam glandulis interius reticularis textura ad modum rare membrane appareat, filamenta tamen illa non omnia sunt nervosa, sed frequen-

frequenter sunt portiones carnearum fibrarum gracilium & laci-
niata membrana, que exterius universam ambit glandulam. 5.ºd
Expositi folliculi in statu natura humore quodam cinereo & parum
diaphano replentur. 6.ºd Vasa appenduntur lymphatica, que cum
ipsarum substantia intimum commercium habent, ita ut non du-
bitem, asserere, quamlibet conglobatam glandulam lymphaticis
donari. Horum progressum, sqq. tentamina ostendunt: Sc. im-
missum atramentum in vas lymphaticum insigne in Mesocolo,
glandulas percurrit in Mesenterii centro locatas totam glandu-
larum substantiam altè non solum inficiens, sed ad cisternam usque
erumpens &c. Tandem dubitat, an natura in determinatis &
frequentibus locis appendat lymphaticis intermedias has glandu-
las, ut novâ additâ materiâ & impulsu felicior succedat motus
lymphæ usque ad receptaculum Chyli. Hæc Celeberrimus Vir.

Esto, hanc Glandularum texturam intimam ita esse, uti
à tanto Viro delineata est, (ex quo hoc paradoxon flueret,
glandulas conglobatas majores conglomeratis malè contradi-
stingui, quia in utroque genere plurimæ vesiculæ vasaque ex-
cretiora disponuntur, adeoque sensu stricto solæ vesiculæ sim-
plicissimæ conglobatæ essent e. g. oris, quæ à STENONE con-
glomeratæ vocantur, vel cutis, de quibus tamen dubitat RUY-
SCHIIUS Advers. Decad. I, p. 12. an receptacula potius quam
glandulæ vocandæ sint.) Quicquid sit, hoc semper dubium
vexat, an hæc descriptio glandulis mesenterii, de quibus nunc
agitur, tutò applicari possit. Mitto coloris, soliditatis, vasorum-
que diversitatem, ex quâ subinde tum structuræ, tum officii di-
versitas rectè arguitur, uti supra exemplo glandularum conglo-
meratarum indicavimus. Unde, quæso, officium secretorium
glandularum mesentericarum constat, novam que addi Lymphæ
aut chylo transeuntî materiam? An ex vasorum sanguineorum
præ-

præsentia? Ad nutritionem verò non ad secretionem destinari videntur. An ex ortu lymphaticorum? Probandum prius est, terminum à quo immediatum esse glandulas vid. STE-NO, NUCKIUS, DEIDIER, BIANCHI. Vasa insuper Lymphatica in mesenterio à Lacteis diversa nunquam visa esse contra MANGETTUM recens MORGAGNI opinio est, quâ observatione, organi secretorii idea hæctenus, quantum scilicet propositionem vasorum lymphaticorum attinet, tollitur. Quomodo etiam secretio & mixtio lymphæ & chyli fiet, ubi nulla statuitur cavitas? At cellulæ adsunt: In his verò pro ambobus liquoribus deficit fortè spatium sufficiens, aut enim adveniente chylo plenæ sunt, aut vacuæ: Si plenæ sunt, eo ipso chylus excluditur, & mixtio nulla contingit; Si vacuæ, chylus quidem potest recipi, sed ob brevem suam moram lymphæ secretionem expectare nequit. An denique prædictæ secretionis & mixtionis tanta necessitas est seu ad constitutionem perfectionemque chyli seu ad motum ipsius, ut hoc deficiente neutrum feliciter procedat? Quoad primum, probandum est nondum absolutam esse chy- lificationem in intestinis. Quoad alterum, licet motum chy- li in glandulis alterari concedam, id tamen citra lymphæ per- mixturem fieri probabile est, uti inferius ostendam, nec vi- deo, cur lymphæ absque glandulis permisceri chylo non pos- set, uti in cisterna & ductu thoracico. Summâ dein animad- versione dignum esse puto, glandulas nostras, non in me- senterii circumferentia, sed in centro locari: Id verò sine consilio molitam esse naturam non fas est credere.

FRANCISCI SYLVII de le BOE de structurâ & usu glan- dularum sententia propter Doctissimi Viri candorem huc locum meretur. *Glandularum, inquit, conglobatarum constitutionem non*

non sumus hætenus assecuti. MALPIGHIO tamen accessisse cum discipulo REGNERO de GRAAFF, non obscure hisce verbis perspicuum est. *Conglobata, inquit, Glandula, vasis lymphaticis donata sunt, qua ad communem ductum Thoracicum sive volvulum ejus superiorem in canibus præsertim conspicuum, liquorem in se preparatum, vel aliunde acceptum propellunt.* Laudamus plurimumque æstimamus observationem excepto STENONE, à paucis animadversam sc. quod *ordinaria natura lege in Glandulis conglobatis media cavitas invenitur.*

Neque MALPIGHIO adversari videntur magna illa in Anatome Lumina, NICOL. STENO, FRIDER. RUY-SCHIUS, GODOFRED. BERGERUS, LAURENT. HEISTERUS, HERMAN. BOERHAVIUS, PHILIPP. VERHEYENIUS, apud quem occasione Glandularum Mesenterii problema illud vexatissimum extat, an scilicet *materia urinosa forte compendiosiori & breviori via ex hisce glandulis immediatè ad Renes, Ureterem & vesicam fluat?* Cui dubitationi uti rectè, vasorum devehentium existentiam dubiam objicit, ita contra existentiam horum vasorum probabilem faciunt suppressiones urinæ renales: Cur enim stante hæc vasorum existentia, urina nulla profluit, cum nihil obstet. &c.

ANTONIO NUCKIO, si ei credendum, aliter Glandularum mesentericarum fabrica, oblata & verius interpretata est. *Sciendi cupidus, inquit, qualia inter lactea & glandulas dictas esset commercium, vasculum aliquod ex Intestino exiens plurimis valvulis foras intro spectantibus conspicuum per tubulum alligatum nostrum injecimus Mercurium. Præter omnem expectationem, vidimus ab injecto mercuriali lacteum vas non tantum repleti, sed glandulam in quam recta via tendebat aliam figuram & superficiem*

ficiem aliam inde acquirere, ex planiformi quippe, in magis globosam, ex equali & levi in asperam & plurimis tuberosis capitulis rotundis donatam abire. A quo tempore, certissimis ratiociniis conclusi, glandulas mesenterii non constituere vasorum complicationem (uti Malpighio placet.) Experimentis porrò flutu & exsiccatione institutis hæc fabrica oblata est. Præter membranam ambientem (NB. superius duas agnoscit) fibrosa textura offertur, ex diversis fibrarum, complicationibus exterioribus interioribusque. Exteriores immediatè sub tunica investiente locata in cellulas hexagonas, pentagonas &c. efformata, in quibus succus lymphaticus continetur. Reliquæ fibræ (sc. interiores) ad centrum usque diversas series non componunt, alia majores, alia minores, alia longiores, quedam breviores, ubi vis firmissimè inter se coherentes muscumque arboreum ferè representantes, ita ut non malè muscosa vocari possint &c. Videns porrò glandulas mesenterii lactea obtinere, inferentia & efferentia, & pari modo aliarum partium glandulas lymphaticas habere & adducen-
tia & abducentia, cogitavi, lymphaticas illas glandularum excretoria esse non posse, quod aliunde originem ducant, & glandulas dietis lymphaticis non nisi transitum concedant. Non tamen frustra-
neus censendus est lymphæ per hæc glandulas transitus, (sed credendum potius, Lympham (chylum) eo duplici modo subtiliorem reddi 1. quatenus particula ejus arctius adhuc unita in muscosâ illâ glandularum substantia disuniantur, & in plures particulas minores abeunt. 2. à spiritibus copiosius per nervos in glandulas affluentibus sanguini reaffundendis.

Quoad primum usum, ad stipulantem habet celeberrimum LANCISIUM, qui glandulas tanquam *corcula* considerat, in quibus tamen à se conspectam fuisse dubito systalticam illam glandularum vim tantoperè celebratam. Alteri, Cl. BRUNNERUS fidem præstat, inquiens: Nullâ hic secretionem opus videtur,

detur, aut humorum segregatione: Nec enim diversi existunt, hic diversa, qui à se invicem instituunt, itinera, humores, sed quem per vas afferens parte convexâ recipiunt, vel chylum vel lympham, eandem aut fortè parum mutatam spiritibus per nervos affluentibus delibutam reddunt per vas deferens, parte simâ oriundum, adeò ut glandula conglobata hoc nomine potius preparatio- nis quam seretionis organa esse videantur. &c.

Sibi verò parum constare videtur NUCKIUS, dum duas modò, modò unicam membranam statuit, dum modò usum glandularum ad transitum lymphaticorum restringit, mox verò ad elaborationem, nescio quam, seu lymphæ seu chyli per spiritus animales præstandam extendit, sine quâ frustra- neus esset lymphæ transitus. Quasi verò absque isto nervei succi depluvio alius usus latere non posset NUCKIO ignoratus. Utinam! nervorum cum glandulis commercium intimius exposuisset, eò magis, quod MAGNUS MALPIGHIIUS seriò admoneat, ne quis fibras pro nervis fortè accipiat. Utinam scrupulum solvisset? an extrema fibrarum patens orificium habeant, ut evomant spi- ritus animales, an verò absque ullo lumine cœca desinant, veluti sunt cœca intestinula, quod certè, uti difficillimum est probare, ita minimè necessarium est, ad intelligendam ner- vorum in glandulis functionem, quæ, admissâ extremitate cœ- câ, majori facilitate explicatur, imprimis si spiritum animaleum seu fluidum nerveum statuas, quam extremo nervorum aper- to. Dato enim nervorum hiatu, cùm indefinenter fluidum nerveum currit, indefinenter avolaret.

Postremò CL. BOHNII Judicium subjungere haud abs re erit. *Ambiguum est, inquit, cujus gratiâ & quem in finem decubitus & secessus chyli in glandulis contingat; Probabile tamen est, ut chylo aliquid in his addatur, vel dematur, quare posterius assumens sta-*

tuit, in mesenterii glandulis perinde ac in reliquis conglobatis fieri præcipitationem pinguiorum particularum, probatque id ex eo, quod chylus in secundi generis vasis magis aqueus & diaphanus observetur.

Quorsum verò ista defœcatio? postquam in Intestinis ceu in filtro depuratorio satis completa est. Qualis præcipitatio, ubi nullum præcipitans, ubi ea est humoris velocitas, ut nitu oculi citius, visui sese subripiat? Quæ denique consequentia à colore magis aqueo & diaphano? Cujus phœnomeni, licet nondum satis probati, ratio fortasse est, chyli in ampliora vasa fluentis major rarefactio, consequenter nova luminis reflexio, propter globulos chyli magis divulsos &c.

Prætermitto brevitatis gratiâ opiniones alias minus celebres, e. gr. PETRI DIONYSII, BACKII, DEUSINGII & aliorum, ne Lectorem exanimare videar.

Ex hætenus recensitis opinionibus & judiciis Celeberrimorum Virorum apparet, quo jure de Glandularum Mesaraicarum obscuritate conquestus sim, in tantâ opinionum discordiâ, dum alii aliquid erogari Chylo hæc glandulas permeanti, vel hic vel alibi elaboratum, contendunt, scilicet MALPIGHIUS, NUCKIUS, STENO, SYLVIUS, GRAFFIUS, RUYSCHIUS, HEISTERUS, VERHEYENIUS; Alii depauperari potius, uti sunt WHARTONUS, BOHNIUS &c. Sed quoniam aliarum sententiarum everfione propria non stabilitur, tria maximè postulari video 1. Glandularum Mesaraicarum structura. 2. Chyli cum hisce commercium. 3. Actio, à duobus prioribus pendens. Quoad primum, vidi in Glandulis Mesenterii, imprimis maximâ, quæ vulgo Pancreas Asellii vocatur, vidi, inquam, & mecum alii, solâ maceratione in aquâ tepida, Rete illud pulcherrimum, Malpighianum, corpus glandularum integrans, sed vidi adeò perspicuè, ut vix oculis meis crederem, & quidem, ut pau-

cis me expediam, jucundum erat cernere sub involucro lævi & minimè aspero miram implicationem fibrarum elasticarum, tenfarum, plus minus crassiorum, indeque efformatam cellularum seu loculorum structuram cum spatiis intermediis variæ formæ & magnitudinis, uti in exsiccato Liene conspicuum est. Propter albedinem, quâ ceu pigmento infecti erant loculi, aut quod potius non existant, Folliculi MALPIG. HII minimè oblatis sunt. In centro cavitas singularis cum liquore fluidissimo, odoris & saporis experte, qualem Animal insigni copiâ assumserat, quo etiam vasa lactea turgebant, pennæ anserinæ magnitudinem inter glandulas & cisternam æquantia, occurrit. De hâc autem cavitate seu sinu post NIC. STENO & REGNER. GRAAFFIUM distincti, uti & de lacteo succo in hisce scatente, invenio nihil apud autores, quod fecisse ROLFINCIUM Dissertationib. academic. p. 910. VESLINGIUM in Syntagmate, THOM. BARTHOLINUM Anatom. p. 99. video.

Vidi hâc ratione Chyli cum glandulis manifestum commercium, quod alterum erat postulatum. Quid verò ex hoc commercio? An ad solum transitum Chyli? sine viatico, sine apparatu quocunque extraordinario, sine ulla ope, uti Celeberrimorum Virorum sententia est. Mihi certè, si dicere fas est, ita visum est, dum video, non speciosa sed simplicissima Naturam sectari, hisque operationes edere maximè miras & solennes, ultra humani ingenii captum, uti contingit in musculis. *Solemus*, inquit HARVÆUS Exercitat. de Generat. animal. p. m. 504. *Solemus rerum negligentes speciosa nomina venerari. Sanguis e. g. qui nobis præ manibus atque oculis est, nihil grande sonat: Ad spirituum verò & calidi innati nomina obstupescimus &c.* Similes hâc in re coquo Plautino in *Pseudulo*, qui contentis vulgaribus condimentis suas

elcas se *cicilendro*, *polindro*, *sancaptide*, *hapacapside*, *catara-
ctria*, condire gloriatur.

Itaque totum artificium Glandularum Mesenterii in hoc positum esse suspicor, ut tutò convaseretur chylus. Postquam enim, uti Cl. BRUNNERUS in suo Tractat. de Glandulis Duodeni, non absimili ritu, quo succus terræ à radicibus arborum earumque poris, sine fermentatione, sine præcipitatione, sine Glandulis &c. vasa lactea subiit, ulteriori aut segregatione aut secretionem opus non habet, nec alia abhinc est intentio naturæ, quam ut ex vasis lacteis in vasa sanguinea transfundatur. In quo certè negotio nulla additione aut detractio opus est. Hinc dubitare fas est, an nostræ Glandulæ istam Chyli transfusionem adjuvent, motum forte chyli alterando, uti in mechanicis cursus fluidorum alterari potest.

Sed cum dupliciter motus liquidi alterari potest, per accelerationem aut retardationem, quæritur, quonam modo glandulæ opem chylo conferant, intendendo, an retardando cursum. Uterque enim modus naturæ consonus & ad circum liquidorum maximè necessarius est, sc. modò impedire & frænare nimium raptum & impetum, modò accelerare & promovere pro variis partium indigentis, uti passim in utero cerebro &c. evidens est. Videtur autem non tam stimulo, uti Cl. LANCIUSII sententia est, quàm fræno egere chylum, cujus fluiditas summa est, uti ex ejus subitâ evanescentiâ apparet: Cogita dein pulsum arteriarum comitum, intestinorum, diaphragmatis, muscutorum abdominalium, perpetuam systolen atque diastolen, valvulas, aërem &c. adeo ut incitamento minimè opus esse videatur.

Equidem potiùs intendi lentum chyli gradum longumque iter, ex sequentibus observationibus confici videtur i. nulla ratio subest probabilis, cur tam ambagioso itinere ad san-
gui-

guinea vasa devehatur, dum in vicinas venas mesenterii, hepatis, renis, exonerari posset. 2. Angustia & exilitas nec non numerus & ambitus prodigiosus lacteorum. 3. Cysternæ amplitudo, ob quam, ex strictiori alveo in longè ampliorem decidens chylus, multum celeritatis amittere necessum habet, uti ex mechanicis constat: Item lymphæ ceu viscidiliquoris occurfus & permixtio, denique ductus Thoracici situs verticalis cum suâ valvulâ. &c.

Hæc omnia patienti oculo & mente pensitata, clarè indicare videntur, retardationem magis, quam accelerationem, in transfusione chyli à Naturâ intendi, quanquam de cætero in motu chyli nulla visibilis remora compareat. Dum hæc agit provida Natura, egregiè impedit, quo minus vel incalcescat chylus labemque inurat vasis subtilissimis, vel ἀδρῶως & nimis præcipitanter inundet massam sanguineam & perturbet. Actionem hanc glandularum mesenterii retardativam præter rationalem conjecturam imprimis confirmare videntur superiùs datæ observationes. Interim non negandum est, per accidens motum chyli promoveri posse vi systalticâ texturæ fibrosæ glandularum, quando tardior liquidi motus aut collectio magna est. Quod patet exemplo vesicæ urinariæ, quæ postquam receptaculi munere defuncta est, stimulante lotio contrahitur.

SOLI DEO GLORIA.

COROL.

COROLLARIA Chymico-Physica.

I. Caloris materiale est sulphur, à salibus contrariis in actum deductum.

II. Exinde patet, quomodo ab affusâ aquâ ad calcem vivam calor oriatur. Salia enim solvuntur, luctam ineunt, sulphurique motum impertiunt.

III. Causa materialis montium ignivomorum est materia combustibilis, & quidem talis, quæ aluente aqua non extinguitur, sed potius alitur. Cui accedunt materiæ ignem quidem non concipientes, sed nihilominus flammam sustentantes.

IV. Calor quidam naturalis humidus omnia, quæcunque terra in se comprehendit, producit, nutrit & conservat.

V. Spiritus vini oleo summè volatili, urinoso sale atque acido constat.

VI. Corpora igne non immutantur, hinc etiam salia volatilia atque alcalia fixa in iis præexistunt.

VII. Arsenici natura potius ad alcalinam volatilem quam ad acidam vergit, id quod ex præcipitato albo Mercurii sublimati cum solutione arsenici producto, conjicere licet.

VIII. In Anatomia corporum methodus optima est solutio & præcipitatio.